

Elämää Limingan niityillä – elinpaikkoja eliöille ja ruokaa hyönteisille

Limingan kuntataajamassa ja lähialueilla avoimet niityt ja pellot tarjoavat asukkaille virkistystä, luontokokemuksia sekä avoimia kulttuurimaisemia. Luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa (2018) kaikki perinnebiotoopit arvioitiin uhanalaisiksi. Muun muassa kedot, tuoreet niityt, kosteat niityt ja järven- ja joenrantaniityt arvioitiin äärimmäisen uhanalaisiksi. Limingan taajamassa on mahdollisuus lisätä erilaisten niittyjen pinta-alaa kustannustehokkaasti ja taistella luontokatoa vastaan. Nyt alkavassa avointen viheralueiden kartoitustyössä on tarkoituksena ottaa niityt suunnitelmallisen hoidon piiriin, kehittää hoidon avulla entistä monimuotoisempia niittyjä, hoitaa soveltuvia nurmikkoalueita niittyinä, kunnostaa metsittyneitä niittyjä ja perustaa uusniittyjä. Myös nurmikoita tarvitaan edelleen, mutta ehkä pienemmässä mittakaavassa.

Mitä kaikkea niittymäiset alueet pitävät sisällään ja millä tavoin alueita voitaisiin lisätä?

Limingan kunnan teettämässä asukaskyselyssä suhtautuminen avoimiin niittyihin ja maisemapeltoihin on positiivinen. Asukkaat nostivat kyselyssä esiin myös uusia kehitettäviä alueita ja kehitettäviä hoitotapoja. Kun taajaman alueella kehitetään niittyverkosto, saadaan myös enemmän vaikuttavuutta avointen viheralueiden tuottamiin hyötyihin. Niityt voivat olla ulkonäöltään hyvinkin erilaisia, hoidon tavoitteet määritellään aina sen mukaan mitkä kohteen lajistoarvot ovat ja miten aluetta voidaan käyttää esimerkiksi virkistykseen. Esimerkiksi rehevät heinävaltaiset niityt ja vanhat pellot tuottavat myös tärkeitä ekosysteemipalveluita, vaikka ne eivät tuotakaan värikästä kukkaloistoa. Kaikkia avoimen alueiden kohteita kuitenkin hoidetaan vuosittain.

Hoidetut niityt ja pellot kuhisevat elämää. Alueen asukkaat voivat hyödyntää alueita virkistykseen ja luontokokemusten saamiseen. Avoimet alueet ovat myös niittykasvien, hyönteisten ja lintujen tärkeitä elinpaikkoja. Ne lisäävät myös monilajisina alueina luonnon kestävyttä muuttuvaa ilmastoa vastaan. Monimuotoisuuden lisääminen ja ylläpito onkin merkittävä mahdollisuus kuntien niittyjen ja maisemapeltojen hoidossa. Niityt tuottavat suhteellisen pienillä panoksilla runsaasti arvokkaita ekosysteemipalveluita kuten pölytyspalveluja viljely- ja luonnonkasveille, hyvinvointia ja elämyksiä ihmisille, ja hiilensidontaa ja hulevesien imeytys-, viivytys- ja puhdistuspalveluja.

Viheralueiden kunnossapito Suomessa perustuu valtakunnallisesti käytössä olevaan viheralueiden kunnossapitoluokitukseen (RAMS). Viheralueiden kunnossapitoluokitus – RAMS 2020 korvaa vuoden 2007 viheralueiden ABC-hoitoluokituksen. Uuden kunnossapitoluokituksen myötä viheralueiden luokitus muuttuu arvopohjaiseksi. Muutoksella halutaan tuoda esille erilaisten viheralueiden tyypillisiä luonto-, kulttuuri-, virkistys-, käyttö- ja toiminnallisia sekä maisemallisia arvoja tasa-arvoisesti ihmisen sekä luonnon kannalta.